

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/207/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2317219481
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Terézia Mecelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2317219481.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Terézie Mecelovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Gabriely Briškovej, v právnej veci žalobcu: D. Z., nar. X. D. XXXX, bytom R. XXX, proti žalovanej: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenej: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o vydanie bezdôvodného obohatenia a primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 21. mája 2018 č. k. 27Csp/187/2017-151, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti vo veci samej p o t v r d z u j e .

II. V napadnutej zamietajúcej časti o primerané finančné zadostučinenie a v časti trov konania rozsudok súdu prvej inštancie r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

III. Odvolanie žalovanej v napadnutej časti o zaplatenie pomernej časti súdneho poplatku za žalobu o d m i e t a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.454,80 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol, III. žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 70,40 %, IV. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť pomernú časť súdneho poplatku za žalobu v sume 207 eur.

Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 44 ods. 1 a 2, § 46 ods. 1, 2, § 52 ods. 1, 3, 4, § 451 ods. 1 a 2, § 456 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „O. z.“, „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 2, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „ZoSÚ“), § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZoOS“).

Vecne zdôvodnil dvomi úverovými zmluvami medzi stranami sporu zo dňa 21.7.2014, na základe ktorých boli žalobcovi poskytnuté úvery spolu vo výške 3.000 eur (1.500 eur a 1.500 eur). Uviedol, že zo žiadostí žalobcu o poskytnutie spotrebiteľského úveru, ktoré podpísal žalobca dňa 16.7.2014, vyplýva, že žalobca žiadal o poskytnutie úveru vo výške 1.500 eur za podmienok v žiadosti uvedených. Schválenú výšku úveru dopísala do žiadosti žalovaná dňa 21.7.2014 s tým, že v tejto časti bola oproti žiadosti žalobcu doplnená aj ročná úroková sadzba úrokov z omeškania (5,15 %) a preto nedošlo k úplnej akceptácii žiadostí žalobcu o úver, išlo o nové návrhy na uzavretie úverových zmlúv, ktoré zo strany žalobcu ako dlžníka neboli písomne akceptované. Preto podľa názoru súdu prvej inštancie nebola dodržaná písomná forma zmluvy podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ. Ďalej súd prvej inštancie dodal, že ak by aj došlo k platnému uzavretiu zmlúv, tieto zmluvy by boli vzhľadom na charakter účastníkov a predmet plnenia

spotrebiteľskými zmluvami a súčasne zmluvami o spotrebiteľskom úvere podľa ZoSÚ. Podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej aj „RPMN“), termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (tento údaj obsahovalo až oznámenie veriteľa o schválení úveru), výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov podľa ZoSÚ (§ 9 ods. 2 písm. f/, j/ a k/). Pre absenciu uvedených povinných údajov v predmetných zmluvách by potom bolo potrebné úver (úvery) považovať za bezúročný a bez poplatkov. Za dôvodný nárok súd prvej inštancie považoval nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia (keďže žalobca bol povinný žalovanej vrátiť len sumu vo výške poskytnutého úveru) a to v celkovej sume 3.454,80 eur (6.454,80 eur ako celkovo zaplatené splátky - 3.000 eur ako čerpaná suma úveru), keď v zmysle zmlúv žalovaná poskytla žalobcovi finančné prostriedky v sume 3.000 eur a žalobca žalovanej uhradil spolu sumu 6.454,80 eur (3.227,40 eur + 3.227,40), preto žalobe v tejto časti vyhovel. Dodal, že z dôvodu neplatnosti zmlúv o úvere je potrebné považovať za neplatné i obe dohody o poskytovaní služieb vzhľadom na ich akcesorický vzťah a v prípade platnosti zmlúv by boli taktiež neplatné pre nedostatok prejavu vôle (§ 37, § 39 O. z.). Žalobu súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodnú v časti uplatneného nároku na primerané finančné zadosťučinenie v sume 600 eur argumentujúc, že zákonodarcu v § 3 ods. 5 ZoOS zakotvil možnosť domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia v súvislosti s porušením práv spotrebiteľa. Takýto nárok však automaticky nevyplýva zo zákona, bez toho, aby spotrebiteľ preukázal základné predpoklady úspešného uplatnenia tohto nároku. Z uvedených dôvodov podľa názoru súdu prvej inštancie bolo dostatočnou satisfakciou pre žalobcu zaplatenie bezdôvodného obohatenia. V tejto časti žalobu zamietol.

Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v zmysle ktorých bol žalobca čiastočne úspešný v rozsahu 85,20 % a neúspešný v rozsahu 14,80 %, v dôsledku toho pomerne úspešnému žalobcovi voči žalovanej vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 70,40 %.

O súdnom poplatku rozhodol súd prvej inštancie podľa § 2 ods. 2, § 4 ods. 2 písm. u/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej aj ZoSP).

2. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti vo veci samej podal včas odvolanie žalobca s návrhom na jeho zmenu v napadnutej časti tak, že mu bude priznaná suma 600 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia. Poukázal na ust. § 3 ods. 1, § 39, § 52 až 54 a nasl. O. z. Rozpor s dobrými mravmi sa v praxi najčastejšie vyskytuje pri zmluvách o úvere, najmä pri dojednaniach o RPMN. V spotrebiteľských vzťahoch vznikajú určité povinnosti i dodávateľom. Jednou z týchto povinností je povinnosť upravená v ustanovení § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa môže voči porušovateľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Ak spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej ZoOS a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Poukázal na rozhodnutia všeobecných súdov. Konanie žalovanej možno považovať za nekalú obchodnú praktiku a klamlivé konanie. Každá nekalá praktika sa považuje za neprijateľnú voči spotrebiteľovi. Súčasťou právnej istoty je požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci. Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď. Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná. Ak všeobecný súd aplikuje určité ustanovenie zákona bez relevantných dôvodov v rozpore s konštantnou rozhodovacou praxou, treba považovať takýto postup za arbitrárny. Žalujúca strana dokázala žalovanej v plnom rozsahu konanie v rozpore s dobrými mravmi a v rozpore s princípom právnej istoty s poukázaním na určité pochybnosti a vady v rámci procesného útoku.

3. Proti tomuto rozsudku vo vyhovujúcej časti vo veci samej, v časti trov konania a zaplatenia súdneho poplatku podala včas odvolanie žalovaná, s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci a tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP). Súd prvej inštancie nevysvetlil, prečo by účastníci zmluvy mali údaj o RPMN dohodnúť (ide o údaj, na ktorom sa nemožno dohodnúť, ale dospeje sa k nemu výpočtom podľa vzorca stanoveného zákonom). Ide o formalistický a predčasný prístup. Určenie podstatných zložiek právneho úkonu pre úverovú zmluvu vyplýva z § 493 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej

aj „Obch. z.“, „Obchodný zákonník“). Iné náležitosti sa pre vznik akejkoľvek úverovej zmluvy nevyžadujú. Skutočnosť, že došlo k doplneniu údajov o úrok z omeškania nemožno hodnotiť ako nový návrh. Ide o údaj predpísaný zákonom a jeho výška je upravená kogentnými ustanoveniami zákona. K uzavretiu zmlúv došlo, písomná forma bola zachovaná. Súdom konštatovaná absencia údajov o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov nemá za následok to, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Podporne poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22.2.2018 sp. zn. 3 Cdo 146/2017. Pokiaľ ide o termín konečnej splatnosti, uviedla, že požiadavka uvedenia termínu konečnej splatnosti úveru nie je požiadavkou na presnú dátumovú špecifikáciu. Táto zákonná požiadavka bola v danom prípade splnená viacerými spôsobmi, a to: 1. určením podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok, 2. spôsobom vyplývajúcim z článku 4., ods. 4.5 zmluvných dojednaní (ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy), v zmysle ktorých dátum splatnosti poslednej splátky uvedený v oznámení o schválení úveru je zároveň termínom konečnej splatnosti. Podporne poukázala na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15. Uvádzaním, alebo neuvádzaním termínu konečnej splatnosti nie je možné dovodzovať záver o bezúročnosti úveru.

4. Žalobca sa k odvolaniu žalovanej vyjadril so zjavným návrhom na potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie v časti napadnutej žalovanou.

5. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že žalovaný je zastúpený zástupcom, ktorý vystupuje ako zástupca v rôznych sporoch a zastúpenie by nemalo byť v zmysle § 89 ods. 2 CSP pripustené. Z podania žalobcu sa nejaví, že by po vecnej stránke rozsudok súdu prvej inštancie spochybnil.

6. Žalobca zotrval na svojich písomných vyjadreniach. Uviedol, že žalovaná počas konania zastúpenie žalobcu nenamietala.

7. Odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP, s výnimkou časti výroku o súdnom poplatku), po skonštatovaní, že odvolania obsahujú zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP, posudzujúc podania podľa ich obsahu), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné a odvolanie žalobcu je opodstatnené.

8. V posudzovanej veci súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnom názore, že zmluvy o úvere sú absolútne neplatné pre nedodržanie písomnej formy v zmysle § 9 ods. 1 ZoSÚ a v prípade, že by bolo možné považovať ich za platné, vyslovil názor, že v danom prípade je potrebné považovať úver (úvery) za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 ZoSÚ) pre absenciu údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov, termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov podľa ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. f/, j/ a k/) ako obligatórnych náležitostí zmluvy o úvere.

9. Podľa § 9 ods. 1 veta prvá ZoSÚ v znení účinnom do 31.8.2014 zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

10. V zmysle § 9 ods. 2 písm. f/, j/ a k/ ZoSÚ v znení účinnom do 31.8.2014 zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

11. Podľa § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

12. Odvolací súd sa nestotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie pokiaľ ide o jeho záver o nedodržaní písomnej formy z dôvodu, že dodávateľ (žalovaná) prijal návrh so zmenou spočívajúcou v doplnení údaju o úrok z omeškania majúc za to, že ide o nový návrh, ktorý však nebol prijatý žalobcom. Odvolací súd dospel k záveru, že pri zmluvách bola dodržaná písomná forma, sú platné (v tomto smere boli odvolacie námietky žalovanej dôvodné).

13. Súd prvej inštancie však správne kvalifikoval právny vzťah založený predmetnými zmluvami ako spotrebiteľské zmluvy (súd prvej inštancie posudzoval vec aj z pohľadu platne uzavretých zmlúv), keďže tieto spĺňali definičné znaky takýchto zmlúv. Žalobca uzatváral zmluvy ako fyzická osoba, nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalovaná vystupovala v postavení dodávateľa, teda osoby, ktorá pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej, prípadne inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, 4 O. z.). Na uvedené nemá žiaden vplyv skutočnosť, že zmluva o úvere je zmluvným typom upraveným v Obchodnom zákonníku.

14. Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Na ochranu spotrebiteľa boli prijaté viaceré osobitné právne normy a za týmto účelom sa viackrát novelizoval O. z. (ktorým bola dopĺňaná definícia spotrebiteľskej zmluvy), ako aj zákon o ochrane spotrebiteľa. Na úrovni komunitárneho práva bolo prijatých pomerne veľa smerníc a nariadení, ktoré sa týkajú problematiky ochrany spotrebiteľa. Ak by sa úprava obsiahnutá v smerniciach prevzala do vnútroštátneho právneho poriadku nesprávne, napr. zúžene, mohol by sa dotknutý subjekt (spotrebiteľ) domáhať ochrany svojich práv na Súdnom dvore Európskej únie a žiadať o posúdenie nesúladu národnej úpravy s príslušnou smernicou. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (napr. v rozhodnutí C-106/89 Marleasing SA v. La Commercial International d Alimentation SA., C-334/92 Theodor Wagner Mired v. Fondo de Garantia Salarial alebo C-91/92 Paola Faccini Dori a Recrep SRL) dovodila povinnosť vykladať vo svetle komunitárnych noriem nielen ustanovenia národného práva implementujúceho komunitárny predpis (smernicu), ale tiež národné právo ako celok, pričom vnútroštátny súd je povolaný k výkladu národného práva v čo najväčšom možnom rozsahu vo svetle textu a účelu smerníc (tzv. nepriamy účinok smerníc). Vzhľadom na nadradenosť komunitárneho práva ako rozhodujúceho faktora pri naplnení cieľa smerníc (predovšetkým čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách chrániaci situáciu znevýhodneného postavenia spotrebiteľa a smerujúci k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou), bolo potrebné pri výklade noriem na ochranu spotrebiteľa reflektovať obsah a účel európskej ochrany spotrebiteľa, obsiahnutý v príslušných smerniciach.

15. Ustanovenie § 11 ods. 1 ZoSÚ (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) vymedzuje prípady, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Výklad a aplikácia ustanovení ZoSÚ musí byť v súlade so zmyslom a účelom tohto zákona. Tým, že zákon nedodržanie iba niektorých obsahových náležitostí zmluvy postihuje, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti. Vychodiskom spotrebiteľskej ochrany je faktické nerovné postavenie vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a dostupnosť právnych služieb, ako i možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený a pri uzatváraní zmluvy je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť a to formou obmedzenia autonómie vôle. Tá predstavuje elementárnu podmienku fungovania materiálneho právneho štátu, nie je však úplne absolútna a v rámci spotrebiteľských vzťahov je limitovaná princípom ochrany slabšej strany, teda spotrebiteľa (ktorý koná s dôverou v druhou stranu jej prezentovaný skutkový stav). Z uvedenej koncepcie spotrebiteľského práva vychádzal aj zákon ZoSÚ, ktorý stanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti, a to

práve tie, ktoré sú uvedené v § 11 ods. 1 ZoSÚ zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuvedenie sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru ako sankciu pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu (uvedené už odznelo v rozhodnutí Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/127/2015).

16. V predmetnej veci bola splatnosť úveru v zmluvách vymedzená počtom splátok 36, bez súčasného určenia splatnosti týchto jednotlivých mesačných splátok.

17. V zmysle čl. 4, ods. 4.5 zmluvných dojednaní, úver je po každom revolvingu splatný podľa nového splátkového kalendára, s ktorým bude dlžník oboznámený, a ktorý sa stáva platným a účinným v dňom poskytnutia každého revolvingu. Deň splatnosti poslednej splátky úveru, resp. revolvingu podľa posledného splátkového kalendára je dňom konečnej splatnosti úveru.

18. V danej veci je zrejmé, že termín konečnej splatnosti bol určený v oznámeniach veriteľa o schválení úveru z 21.7.2014 a je nepochybné, že tieto neboli odovzdané žalobcovi pred uzavretím zmlúv (č. I. 37, 54). Nemožno ich preto považovať za neoddeliteľnú súčasť úverovej zmluvy.

19. Je potrebné uviesť, že pokiaľ žalovaná odvíja termín konečnej splatnosti od určenia dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok, resp. že tento termín je určený spôsobom vyplývajúcim z článku 4., ods. 4.5 zmluvných dojednaní (v zmysle ktorých dátum splatnosti poslednej splátky uvedený v oznámení o schválení úveru, je súčasne termínom konečnej splatnosti), termín splatnosti splátky, teda aj splatnosť prvej a poslednej splátky sa žalobca mohol dozvedieť až z oznámenia o schválení úveru, preto uvedená argumentácia neobstoí. Za súčasť zmluvy nemožno považovať oznámenie o schválení úveru. Je zrejmé, že jediný údaj v zmluve (zmluvách) týkajúci sa splatnosti úveru je uvedenie počtu mesačných splátok 36. Ten však nie je možné bez ďalšieho považovať za splnenie obligatórnej náležitosti zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ. V zmluve/zmluvách nebola určená ani len splatnosť prvej splátky (uvedené sa dalo zistiť až z oznámení o schválení úveru) a preto ani prípadným matematickým výpočtom nebolo možné dospieť k tomuto termínu. Termín konečnej splatnosti v čase uzavretia zmlúv o úvere, vzhľadom na uvedené, nemožno považovať za určitý.

20. V nadväznosti na námietku odvolateľky je potrebné uviesť, že v dôsledku rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 z 9. novembra 2016 (Home Credit Slovakia a.s./Klára Bíróová) bol prijatý zákon č. 279/2017 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý v zmysle dôvodovej správy upravil obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v prípade absencie ktorých sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať len náležitosti výslovne uvedené v čl. 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES, a to vzhľadom k tomu, že touto smernicou sa zabezpečuje úplná harmonizácia v oblasti spotrebiteľských úverov, v článku 22 ods. 1 smernice 2008/48/ES je uvedené, že „členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice.“

21. Požiadavka ZoSÚ ohľadom náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere po vyššie uvedenej novelizácii (s účinnosťou od 1.5.2018), a to uvedenie doby trvania zmluvy (vypustením slov „a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“) je v súlade so smernicou (článok 10 ods. 2 písm. c/), ktorá stanovuje povinnosť zrozumiteľne a stručne uviesť dĺžku trvania zmluvy o úvere. V prejednávanej veci však ani pri eurokonformnom výklade by nebolo možné dospieť k záveru, že termín konečnej splatnosti, respektíve dobu trvania zmlúv o úvere (časový údaj ohraničujúci začiatok a koniec trvania zmluvy o úvere), keď nebol zrejmý začiatok plynutia doby 36 mesiacov a v dôsledku toho ani jej koniec, predmetná zmluva (zmluvy) zrozumiteľne a zreteľne obsahuje, pričom išlo o okolnosť, ktorej neuvedenie mohlo spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah záväzku.

22. Bolo preto dôvodné konštatovať, že pre absenciu obligatórnej náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ je úver (úvery) bezúročný a bez poplatkov a žalobca bol žalovanej povinný vrátiť sumu poskytnutú žalovanou a keďže žalobca čerpal 3.000 eur a žalovanej uhradil spolu sumu 6.454,80 eur, je žalovaná povinná žalobcovi vydať bezdôvodné obohatenie v sume 3.454,80 eur. Výška priznanej sumy bezdôvodného obohatenia v odvolaní namietaná nebola.

23. Odvolací súd preto podľa § 387 ods. 1 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti vo veci samej ako vecne správne potvrdil. Vzhľadom na dôvod, ktorý viedol k potvrdeniu rozhodnutia v napadnutej časti nebolo potrebné, aby sa odvolací súd zaoberal ďalšími námietkami uvedenými v odvolaní žalovanej, pretože neboli spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie odvolacieho súdu.

24. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na primerané finančné zadošťačenie, odvolací súd uvádza nasledovné.

25. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

26. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.) je aj právo účastníka konania (strany sporu) na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obrany proti takémuto uplatneniu. Požiadavky na právnu argumentáciu vyplývajú aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a smerujú k tomu, aby výsledok rozhodovacej činnosti súdov bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený a aby účastník konania (strana) nemusel hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov. Súdy musia pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí potom vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, aby jeho závery boli zrozumiteľné, spravodlivé a presvedčivé. Súdy pritom musia súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Za arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok súdu, ktorý svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/2005 z 28. februára 2006). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Georgiadis v. Grécko, z roku 1997), pričom stačí, aby súd reagoval na argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho konania považované za rozhodujúce (napr. rozhodnutie Ruiz Torija v. Španielsko, rozsudok z roku 1994, Kraska v. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, seria A č. 254-B, s. 49).

27. Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijalo stanovisko (Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov č. 1/2016), podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania, avšak výnimočne, ak písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (odňatie možnosti konať pred súdom).

28. Súd prvej inštancie v časti tohto nároku len konštatoval, že žalobca mal preukázať základné predpoklady úspešného uplatnenia nároku, bližšie ich však nekonkretizoval a súčasne uviedol, že z uvedených dôvodov (akých nie je zrejmé) podľa názoru súdu prvej inštancie bolo dostatočnou satisfakciou pre žalobcu zaplatenie bezdôvodného obohatenia. Z odôvodnenia nemožno jednoznačne vyvodit', či mal súd prvej inštancie za to, že predpoklady na uplatnenie nároku tu nie sú, alebo tu sú, ale napriek tomu tento nárok nepriznal, potom však bolo potrebné uviesť, prečo (odôvodnenie v zmysle, že bezdôvodné obohatenie je v danom prípade postačujúce, bez ďalšieho neobstojí). V zmysle zákona spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom

a osobitnými predpismi (ako v tomto prípade), má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

29. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 7.12.2017 sp. zn. 3Co/101/2017).

30. Súd v rámci právneho posúdenia v odôvodnení rozhodnutia by mal nielen vysvetliť, prečo určité zákonné ustanovenie použil, ale zároveň tiež obsah použitého zákonného predpisu vyložiť a to predovšetkým v tom zmysle, aby bol stranami pochopený. Súd prvej inštancie pri odôvodnení napadnutého rozhodnutia pochybil, ak z jeho obsahu nie je zrejmé, akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil, z ktorých skutočností vychádzal.

31. Uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie v časti nároku žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie mali za následok, že rozhodnutie nespĺňalo požiadavky obsiahnuté v ustanovení v § 220 CSP. Jedná sa o závažné procesné pochybenie. Z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie postráda náležitú argumentáciu (v tejto časti), ako aj vzhľadom na absenciu komplexného hodnotenia vykonaných dôkazov (každý jednotlivito a vo vzájomnej súvislosti), chýbal argumentačný základ, ktorý by mohol odvolací súd preskúmať. Odvolateľovi bolo znemožnené postupom súdu prvej inštancie, aby realizoval jemu patriace procesné oprávnenia (primerane možno aplikovať závery vyjadrené v stanovisku publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, v jeho druhej vete), pričom tento nedostatok nebolo možné napraviť pred odvolacím súdom.

32. Odvolací súd preto podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti o primerané finančné zadosťučinenie zrušil (vrátane závislého výroku o trovách konania) a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vzhľadom na dôvod, ktorý viedol k zrušeniu rozhodnutia v napadnutej časti bolo nadbytočné, aby sa odvolací súd zaoberal ďalšími námietkami uvedenými v odvolaní žalobcu.

33. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, na základe vykonaného dokazovania, vyhodnotiť dôkazy a posúdiť uplatnený nárok žalobcu (vo zvyšnej časti, ktorá zostala predmetom konania). Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie, v intenciách vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, postupovať v súlade s ustanovením § 220 CSP a preskúmateľným spôsobom vyjadri skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol.

34. Svoj právny záver zdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, vrátane žalobkyne, musí dať odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

35. Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, príp. prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka (strany) na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

36. Pokiaľ ide o odvolanie žalovanej proti výroku IV o povinnosti zaplatiť súdny poplatok v sume 207 eur, odvolací súd uvádza nasledovné.

37. Podľa § 355 ods. 2 CSP proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

38. Podľa § 357 CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o a) zastavení konania, b) odmietnutí podania vo veci samej, c) odmietnutí žaloby na obnovu konania, d) návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, e) zrušení neodkladného opatrenia alebo

zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a 335 ods. 1, f) návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávností, okrem odôvodnenia, g) zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku, h) zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, i) návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku, j) odklade vykonateľnosti rozhodnutia, k) povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva, l) zabezpečení dôkazného prostriedku, m) nároku na náhradu trov konania, n) prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164, o) návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia, o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a vo veciach výkonu cudzieho rozhodnutia.

39. Podľa § 386 písm. c/ CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

40. Podľa § 14 ods. 1 ZoSP ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie vo veciach poplatkov sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku okrem § 357 písm. a/.

41. Podľa § 14 ods. 4 ZoSP v konaní podľa tohto zákona koná a rozhoduje vyšší súdny úradník vrátane rozhodovania o zastavení konania. Sudca v konaní koná a rozhoduje o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka. Ak sa sťažnosti vyhovie v plnom rozsahu, rozhodnutie nemusí obsahovať odôvodnenie.

42. Zákon o súdnych poplatkoch prípustnosť odvolania proti rozhodnutiu o uložení poplatkovej povinnosti neobsahuje (prípúšťa len sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, o ktorej následne rozhoduje sudca súdu prvej inštancie). Preto podľa cit. § 14 ods. 1 ZoSP je potrebné posudzovať prípustnosť odvolania proti výroku IV. napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie podľa CSP.

43. Civilný sporový poriadok upravuje odvolanie ako procesný úkon, ktorým (po splnení zákonom stanovených podmienok) môže strana dosiahnuť jednak preskúmanie rozhodnutia súdu prvej inštancie, jednak jeho zrušenie a tiež opätovné prejednanie veci súdom prvej inštancie, avšak len pokiaľ to zákon prípúšťa (§ 355 CSP). V zmysle ust. § 355 ods. 2 CSP v spojení § 357 CSP však odvolanie v tejto časti nie je prípustné, nakoľko ho zákon nepripúšťa. Prípustnosť odvolania proti rozhodnutiu súdu o vyrubení súdneho poplatku nepripúšťa ani iný zákon. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že súd prvej inštancie nesprávne poučil strany sporu o prípustnosti odvolania voči všetkým výrokom rozhodnutia. Nesprávne poučenie nezakladá procesnú legitímáciu uplatnenia odvolania, keďže jeho prípustnosť je ex lege vylúčená.

44. Keďže v danom prípade odvolanie v časti smerovalo proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie (výrok IV.), proti ktorému nie je odvolanie prípustné, odvolací súd výrokom III odvolanie žalovanej v súlade s ust. § 386 písm. c/ CSP v tejto časti odmietol.

45. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania.

46. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon prípúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.